

אור השבת

פרשת בשלח (שבת שזרה)

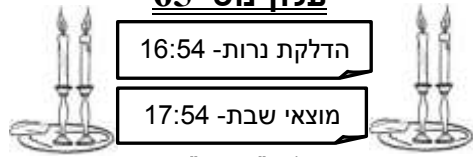
עלון מס' 65

הדלקת נרות - 16:54

מוצאי שבת - 17:54

* עפ"י זמני ת"א

"את תלמי זכ"ה 2א" \ סיפור על הגר"מ אליהו

"אז ישיר משה
ובני ישראל..."
משה ובני ישראל
שרו את שירת הים
על שזכו באותו
מעמד לשתי מתנות
רוחניות גדולות:
ראת ה'
ואמונה בה'.
הוא שנאמר
בכתוב:
וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת
ה', וַיֹּאמְנוּ בַּה'
וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ -
"אז - ישיר משה
ובני ישראל"
~ האדמו"ר מגור ~

באב". בכל חודש אב היו לי צירים ובבוקר כ"ה אב הלכתי לבית החולים. הרופאים לא ידעו מה לעשות איתי כי לא היו לי בדיקות כלל ולא תאריך משוער (מלבד מה שנתן לי הרב) ואפילו לא סימנים ברורים של לידה. בשעה 14:30 רצו לעשות לי זירוז לידה אך סירבתי. אמרו לי שבלי זה אני אלד רק אחרי חצות הלילה (היינו כ"ו אב) אבל

בגיל 41 הייתי בהיריון השביעי שלי. היות וההריונות הקודמים היו קשים לי מאוד וכן הבדיקות של הרופאים, באתי אל הרב זצ"ל ואמרתי לו שאני לא רוצה לעשות שום בדיקות רפואיות ובמקום זה אבוא לקבל מהרב ברכות. ואכן הרב נתן את ברכתו להחלטי. וכך באמת היה, לא עשיתי שום בדיקה. תאריך הלידה ששיערת לי היה

כ"ה בתמוז. ומשלא ילדתי בחודש אב, באתי אל הרב ואמרתי לו שכבר הייתי צריכה ללדת. הרב שאל שאלה או שתיים ואז עשה חישוב ואמר לי: "את תלדי בכ"ה שהרב אמר.

במקום שבעלי תשובה עומדין

"וישבו המים ויכסו את הרכב ואת הפרשים... לא נשאר בהם עד אחר" (י"ד, כ"ח)
"אכל אחד נשאר והוא פרעה" (דעת זקנים)

פיה כדי לבלוע את קורח וכל זוהי מעלתם הגדולה של בעלי אשר לו, בזמן שנפלו לשאול, תשובה ש- "במקום שבעלי הרהרו תשובה, לפיכך ניצלו ועוד זכו ויצא מהם שמואל הנביא.

בילקוט שמעוני מסופר
שפרעה עשה תשובה בהיותו בתוך המים, ואמר "מי כמוכה באלים ה'", ניצל ונעשה מלך בנינו.

ואורח צדיקים
כאור נוגה
הולך ואור
עד נכון היום
(משלי ד, י"ח)

בגמרא מסופר שלאחר שהודח רבן גמליאל מנשיאותו והוכתר תחתיו ר' אלעזר בן עזריה, סולק שומר בית המדרש היות שעד כה, מי שלא היה "תוכו כברו" לא ניתן לו להיכנס, ונתווספו שבע מאות ספסלים לבית המדרש מריבוי התלמידים. כתוצאה מריבוי התלמידים חלש ליבו של רבן גמליאל שדאג שמא טעה כשעשה "סלקציה" בקבלת התלמידים לבית המדרש וייענש על שחיסר תורה מישראל. ולכן הראו לו בחלום כדים לבנים מלאים אפר, ז"א שתלמידים אלו שנתווספו אינם ראויים ללמוד. (אמרת ישראל לו כך בחלומו רק כפי ויטה את דעתו ואמנם היה נכון להורות תורה בישראל).

האלשיך הסביר כי פרעה היה בתוך נחשול המים, ולא היה יכול להוציא כראוי את התיבות (לתיבות) כי היה קרוב לטביעה, ולא היה בו את הכוח לכך, לכן, אמר מי כמוכה בכף חלושה ולא דגושה.

"פרעה" - סמל הכפירה והריחוק אשר אמר "לי יאורי ואני עשיתי", דהיינו, היאור שלי ואני עשיתי את עצמי, המצהיר בעזות ללא חת "מי הוא ה' אשר אשמע בקולו". והנה במעמד אדיר זה של קריעת ים סוף כשטבול כולו במים, רגע לפני טביעה וודאית "כעופרת במים אדירים", על סף כוחותיו הוא מעיד - טעיתי! ה' הצדיק! "מי כמוך באלים ה'?"

מכאן, שאדם שמודה ודואג על כך ששגג בדרך שהתווה לו, בשיטת חשיבתו לאורך מהלך חייו הוא חביב כלפי הקב"ה, ולמרות שלא צדק במעשיו, הקב"ה עוזר לו ומיישב את דעתו.

וכן, מסופר בבני קורח:
"ובני קורח לא מתו" - מפני שעשו תשובה, והיכן בתוך פיתחה של גיהנום כשהאדמה פוערת את

"ופרעה הקריב" (י"ד, י')

למה היו ישיאל דומים באותה שעה?

ליונה שבכרחה מפני הנץ (אף דורס), ונכנסה לנקיץ הסלע ומצאה שם נחש מקנן. אם תיכנס לבפנים, הרי הנחש נושף (לוחש ומציא את ארסו) בה. ואם תחזור לאחריה - הרי הנץ עומד בחוץ לתופסה.
מה עשתה היונה? התחילה צווחת ומטפחת באנפיה (ומכה בכנפיה) כדי שישמע אותה בעל השוכך ויבוא להצילה.

כך היו ישראל דומים על הים: לידת לא היו יכולים, שעדיין לא נקבע הים, לחזור לאחריהם לא היו יכולים, שכבר פרעה הקריב.
מה עשו? וייראו מאוד ויצעקו בני ישראל אל ה'.

"מה זאת עשינו, כי שלחנו את ישראל מעבדנו?" (יד,ה')

אמרו המצרים: אינו לקינו (בעשר האכות) ולא שילחנו (לא ישראל) - כדאי הוא לנו (נעשנו, אך לאסוף ישראל נשאר להיות עבדנו). או אינו לקינו ושילחנו (לא ישראל) ולא היו נוטלין את ממונו - כדאי הוא לנו (נעשנו, שילחנו את ישראל, אך לפחות נשאר לנו הכסף). אלא - גם לקינו (בעשר האכות) וגם שילחנו (לא ישראל מעבדות) וגם נטלו ממונו.

משל למה הדבר דומה?? לאחד שאמר לעבדו: "צא הבא לי דג מן השוק". יצא העבד ונתן לאדון דג מביאש (מאלה רח רע).

אמר לו האדון: "בגידה! (לאני גזר עליך), או שתאכל את הדג, או שתלקה 100 מכות, או שתיתן לי מאה מנה (שוי - 100x100 זוזים)".

אמר לו העבד: הריני אוכל. התחיל לאכול, לא הספיק לגמור (לא הצליח לסיים את הדג), עד שאמר: "הריני לוקה!". לא הספיק לגמור (לא הצליח לעשות כספו) עד שאמר: "הריני נותן מאה מנה!". נמצא שהעבד - אכל את הדג, לקה מכות, ונתן 100 מנה.

כך נעשה למצרים: לקו (עשרת האכות), שילחו (לא ישראל מעבדות) וניטל ממונו (ישראל לקחו את כספם).

יש בה דברים רבים שצריך לתקן, אבל גם דברים טובים רבים. לדבר על 'להילחם במדינה' זה להילחם בעצמינו. צריך להפסיק לחשוב בראש של 'הם' ו'אנחנו'.

במצרים, כשמש בא לדבר אל העם, התורה אומרת שעם ישראל לא הקשיב **'מקוצר רוח ומעבודה קשה'** ו'אור החיים' הקדוש פירש שהכוונה היא שלא היו בני תורה, **'כי התורה מרחבת ליבו של אדם'**. תסתכלו עלינו, יושבים בסניף לפני ליל הסדר, שואלים ומבררים שאלות. אתם יודעים כמה אנשים בארץ חסרים את ה'לוקסוס' הזה? כמה שקועים בקוצר רוח ובעבודה קשה, כמה אינם בני תורה? לדעת, במקום לדבר על הקשיים שלנו, **במקום לחשוב בראש של מסכת 'גיטין' כדאי קצת לעסוק במסכת 'קידושין':**

להוסיף קדושה במקום לשבור את הכלים, לנסות ליצור קשר עם אחים ואחיות רחוקים, לעסוק בהתנדבויות שמקשרות בין חלקי העם ועוד הרבה מאוד דברים שאפשר להוסיף, כל אחד לפי הכישרון והמשיכה שלו. בסופו של דבר זה תלוי בנו. עם קצת פחות תנשאות וקצת יותר נכונות ליטול חלק בבניית המדינה הזאת, יש סיכוי שמשוהו אמיתי ישתנה".

בשבוע הבא נמשיך את הדיון בסניף, ונגלה עוד תהליכים של גאולה המתחוללים בנפש אומתינו.

מלאכת מבשל - עירוי מכלי ראשון

כוח העירוי מכלי ראשון: כלי ראשון, כיוון שהוא ודופנותיו חמים מאוד, יש בכוחו גם לבשל גם כשמערה (שופך) מהמים החמים שבו על גבי מאכל, ובלבד שהמים החמים שבו, עדין היד סולדת בהם.

תתאה גבר (למטה גובר): מותר לערות (לשפוך) מים חמים מכלי ראשון, על מים קרים שלא התבשלו כלל אע"פ שהמים הקרים יגיעו לחום שהיד סולדת בו, מכיוון שכלל גדול בדינו 'תתאה גבר' - המים שלמטה תמיד יגברו על המים שלמעלה.

מתוך

מדריכי תנ"ך

פינת האמונה

עבודה קשה

בשבועות הבאים נלמד על גאולת ישראל כיום ועל המשברים, שמולידים חיים עמוקים ומרוממים...

מאז שבת עברו לי בראש הרבה מחשבות. אבי, חבר של אחי, היה אצלנו השבת. באחד הדיונים הוא אמר: "לדעתי, אחרי הגירוש מגוש קטיף צריך לתת גט למדינה. אני לא מבין איך אפשר להמשיך ליטול חלק במדינה כזאת!". חשבתי על הדברים שלו, ואף על פי שלא הסכמתי, לא ידעתי איך להתמודד. בערב הלכתי לסניף ללימוד שמתקיים כל שנה לפני ליל הסדר. החלטתי להעלות את השאלה לפני כולם. השאלה עוררה התעניינות והרבה הזדהו עם ההסתייגות מהמדינה. יואב, שהנחה את הערב, הקשיב לשאלות. על פניו ניכר היה שהנושא קשה לו מאוד.

"זה באמת מסובך, הגירוש הוא אחד מהאירועים הקשים שחווינו", אמר. "אין לי תשובות ברורות למה זה קרה ומה הדבר בא ללמד. עם זה אני חושב שהגישה שלנו קצת שגויה. אם נמשיך בגישה הזאת בוודאי לא נשנה את המצב. הגירוש הוא אירוע נורא שהתרחש רק בגלל החולשה שקיימת בעם. הגירוש גרם לנו להבין בחדות עד כמה המצב חמור. זה לא מוריד מחומרת העוול שנעשה שם, להפך - זה רק מעמיד אותנו בפני גודל הבעיה. בכל זאת, אני מרגיש שאנחנו קצת סגורים בתוך עצמינו, קצת קצת מיואשים מהכול ומעדיפים, כמו שהזכרתם "לתת גט למדינה". זה הרבה יותר קל מלקבל אחריות. המדינה היא לא של מישהו אחר - היא של כולנו.

שאלות מהפרשה

1. באיזה מדבר הלכו בני ישראל אחרי קריעת ים סוף?
2. מציא בשירת הים 5 ביטויים שונים שמציינים פחד.
3. עיון ברש"י וציון מה שם בנה של מרים ומה שם בעלה?
4. אילו מילים משותפות לשירת הים ולשירת מרים?

חשובות

1. מקבר שור.
2. חיל, בהלה, רע, אלה, כח.
3. בעלה של מרים כלב בן יונה ובה חור.
4. "כי גאה גאה סוס ויוכבו ימה בים".

זכות הלימוד בעלון לעילוי נשמת

שלומית שפרה בת מנחם גיטל

ולרפואת

אייל בן ורדה, אבנר מאיר בן ברכה.